

Kohale, kus te praegu seisate, püstitas Kumna mõisnik Georg von Meyendorff 1862. aastal Martin Lutherile pronksist mälestussamba.

Üle kuue meetri kõrgune mälestusmärk oli kingitus armsale Eestimaa rahvale. 1949. aasta detsembrikuus võtsid nõukogude võimu esindajad monumendi maha ning see hävitati.

Martin Luther (1483–1546) algatas 31. oktoobril 1517. aastal Wittenbergis reformatsiooni- ehk usupuhastusliikumise, mis väljus Saksamaa pinnalt ning kujundas ümber kogu Euroopa ja eurooplaste kaudu kogu maailma palge. Reformatsioonis kerkinud usuvabaduse nõudest kasvasid järk-järgult välja euroopalikud isikuvabadused. Konfliktis roomakatoliku kirikuga rõhutas Luther individuaalset usku Kristusesse, mis põhineb ainuüksi Piiblil, ühendab uskuja Kristusega ja teeb ta seeläbi igavesti õndsaks. Iseseisva piiblilugemise nõudega mõjutas Luther paljude rahvaste hariduse arengut, sealhulgas eesti kirjakeele teket. Reformatsiooni tähtsaks nõudeks oli ka koolide rajamine nii poistele kui ka tüdrukutele: ristirahvas peab olema haritud rahvas. Reformeeritud kirikus kõlama hakanud kirikulaul (koraal) suurendas koguduse osatähtsust jumalateenistuses. Kiriklikest laulupidudest sai algtõuke ka Eesti laulupidude traditsioon. Luterliku haridusnõude vaimus rajati 1632. aastal Tartu ülikool. Eesti rahvuslikus ärkamises oli oluline osa luterlikel vaimulikel (nt Jakob Hurt ja Villem Reiman). Eestlaste rahvuslik identiteet ja kultuurilugu on saanud olulisi mõjutusi luterlusest, millega on kaasnenud meie maa vaimne side Saksamaa ja Skandinaaviaga.